

Gradivo iz izvora u Radnim listovima (Naš život i služba)

11. – 17. SIJEČNJA

BLAGO IZ BOŽJE RIJEČI | LEVITSKI ZAKONIK 20–21

“Jehova je odvojio svoj narod”

it-1-E 1199

Nasljedstvo

Svaki posjed koji nakon smrti vlasnika nasljeđuje njegov potomak ili onaj tko je određen kao nasljednik; bilo koji predmet ili imovina koji se prenose s koljena na koljeno. Na većini mjesta taj izraz prijevod je hebrejskog glagola *nahal* (imenica: *nahalah*). On prenosi misao o primanju ili davanju imovine nasljednjim putem, odnosno s koljena na koljeno (Br 26:55; Eze 46:18). Glagol *jaraš* ponekad se koristi u značenju “naslijediti”, no češće znači “zaposjeti; zauzeti” (Pos 15:3; Le 20:24). Osim toga, taj glagol znači “istrijebiti; poraziti” i prenosi misao o ratnom pohodu (Pnz 2:12; 31:3).

it-1-E 317 odl. 2

Ptice

Nakon općeg potopa Noa je na žrtvu, između ostalog, prinio i nekoliko “čistih letećih stvorenja” (Pos 8:18–20). Bog je nakon toga dopustio ljudima da jedu ptice, pod uvjetom da njihovo meso ne jedu s krvi (Pos 9:1–4; usporedi Le 7:26; 17:13). Je li neka ptica bila “čista” ili nije, u to se vrijeme vjerojatno prosuđivalo po tome bi li Bog ljudima na neki način dao do znanja da je prihvatio takvu žrtvu. No Biblija pokazuje da nijedna ptica nije bila proglašena nečistom za jelo sve dok na snagu nije stupio Mojsijev zakon (Le 11:13–19, 46, 47; 20:25; Pnz 14:11–20). Biblija ne navodi zbog čega su neke ptice bile obredno nečiste. Iako su se na popisu “nečistih” ptica uglavnom našle

ptice grabljivice i lešinari, među njima je bilo i drugih ptica. Ta odredba više nije vrijedila nakon sklapanja novog saveza, što je Bog jasno pokazao u viziji koju je dao Petru (Dj 10:9–15).

Tragajmo za duhovnim blagom

it-1-E 563

Rezanje po tijelu

U Božjem zakonu jasno je stajalo: “Ne režite se po tijelu za mrtvacem” (Le 19:28; 21:5; Pnz 14:1). Izraelci to nisu smjeli činiti zato što su bili “narod koji je svet Jehovi”, njegovo najdraže vlasništvo (Pnz 14:2). Stoga su se morali kloniti svih običaja i postupaka koji su bili povezani s idolopoklonstvom. Pretjerano žalovanje i rezanje po tijelu nipošto nisu bili prikladan način izražavanja tuge jer su Izraelci dobro znali u kojem se stanju nalaze mrtvi i imali su nadu u uskršnjuće (Da 12:13; He 11:19). Pored toga, zabrana rezanja po tijelu trebala je potaknuti Izraelce da pokazuju poštovanje prema ljudskom tijelu, koje je Bog stvorio.

18. – 24. SIJEČNJA

BLAGO IZ BOŽJE RIJEČI | LEVITSKI ZAKONIK 22–23

“Židovski blagdani važni i za nas”

it-1-E 826–827

Blagdan beskvasnih kruhova

Prvi dan Blagdana beskvasnih kruhova bio je svečani skup, a ujedno i dan počinka. Sljedećeg dana, 16. nisana, Izraelci su svećeniku donosili snop prvina od žetve ječma, prve žetve u Izraelu. Prije početka tog blagdana nisu smjeli jesti novo zrnje, kruh ni prženo zrnje od novog žita. Svećenik je taj

snop prvina od žetve trebao zanjihati pred Jehovom i tako ga u simboličnom smislu prinijeti Jehovi. Osim toga, trebalo je prinijeti mladog ovna, starog do godine dana, kao žrtvu paljenicu te uz to žitnu žrtvu od finog brašna pomiješanog s uljem i žrtvu ljevanicu (Le 23:6-14). U Zakonu nije bilo odredbe da na žrtveniku treba spaliti nešto zrnja ili brašna, kao što su to svećenici kasnije činili. Na Blagdan beskvasnih kruhova Izraelci su prinosili Bogu prvine kao narod. No ujedno su i svaka obitelj i svaki pojedinc koji su imali posjed u Izraelu mogli prinijeti svoju žrtvu zahvalnicu (Izl 23:19; Pnz 26:1, 2).

Značenje blagdana. Izraelci su tijekom tog blagdana jeli beskvasni kruh, što je bilo u skladu s uputama koje je Jehova dao Mojsiju, a zapisane su u Izlasku 12:14-20. U 19. retku nalazi se jasna zapovijed: "Sedam dana ne smije biti ukvasanog tjesteta u vašim kućama." U Ponovljenom zakonu 16:3 beskvasni kruh naziva se i "nevoljnički kruh". On je svake godine trebao podsjećati Židove na dan kad su u žurbi izašli iz Egipta (i nisu imali vremena čekati da se tjesto ukvasa [Izl 12:34]). Trebali su se sjećati da ih je Jehova izbavio iz nevolje i zarobljeništva. Sam Jehova rekao im je: "Činite to kako biste se cijeli život sjećali dana kad ste izašli iz Egipta." Sloboda u kojoj je izraelski narod uživao i zahvalnost za to što ih je Jehova izbavio iz ropstva bili su dobar razlog za slavljenje Blagdana beskvasnih kruhova, prvog od tri najznačajnija godišnja blagdana u Izraelu (Pnz 16:16).

it-2-E 598 odl. 2

Pedesetnica

Na Pedesetnicu su se Jehovi prinosile prvine od žetve pšenice. Prvine od žetve pše-

nice prinosile su se drugačije nego prvine od žetve ječma. Izraelci su trebali napraviti dva kruha od dvije desetine efe (4,4 litre) pšeničnog brašna pomiješanog s kvascem. Te su kruhove trebali donijeti "iz svojih domova", što znači da su to trebali biti kruhovi kakvi su se svakodnevno spravljali za obitelj, a ne nužno za svetu svrhu (Le 23:17). Zajedno s kruhovima prinosile su se žrtve paljenice i žrtve za grijeh, a kao žrtvu zajedništva trebalo je prinijeti dva janjca. Svećenik bi ta dva janjca i kruhove uzeo na ruke i zanjihao pred Jehovom. Taj je postupak predočavao da je žrtva donesena pred Jehovu. Nakon toga ti bi janjci i kruhovi pri-pali svećeniku te bi ih on jeo kao žrtvu zajedništva (Le 23:18-20).

25. – 31. SIJEĆNJA

BLAGO IZ BOŽJE RIJEĆI | LEVITSKI ZAKONIK 24-25

"Oprosna godina – nagovještaj veličanstvene slobode u budućnosti"

it-1-E 871

Sloboda

Jehova je Bog koji daje pravu slobodu. On je oslobođio izraelski narod iz egipatskog ropstva. Rekao im je da im ništa neće nedostajati sve dok se budu savjesno držali svih njegovih zapovijedi (Pnz 15:4, 5). No ako bi neki Izraelac ipak osiromašio, Zakon je dopuštao da taj čovjek samog sebe prodala kao roba kako bi mogao uzdržavati svoju obitelj. No Zakon je nalagao da svaki Hebrej bude oslobođen sedme godine svog robovanja (Izl 21:2). Kad bi nastupila oprosna godina (svaka pedeseta godina), u zemlji je bila objavljena sloboda svim njenim stanovalnicima. Svaki Hebrej koji je služio kao

rob bio je oslobođen i svaki se vratio na posjed koji je bio njegovo naslijedstvo (Le 25:10–19).

it-1-E 1200 odl. 2

Naslijedstvo

Zemlja je bila u vlasništvu obitelji i prenošila se s koljena na koljeno. Nije se mogla prodati u trajno vlasništvo. Kad bi netko kupio zemlju, zapravo bi je samo unajmio za vrijednost uroda koji bi ta zemlja donijela. Cijena zemlje varirala je ovisno o tome koliko je godina trebalo proći do sljedeće oporosne godine, kada su se svi posjedi vraćali pravom vlasniku, naravno, u slučaju da je on u međuvremenu nije sam otkupio (Le 25:13, 15, 23, 24). Isto je vrijedilo i za kuće u mjestima koja nisu bila opasana zidinama, jer se na njih gledalo jednako kao i na zemljivo posjed. No ako je netko prodao kuću u gradu koji je bio opasan zidinama, imao ju je pravo otkupiti samo godinu dana od dana prodaje. Ako je ne bi otkupio u tom roku, kuća bi ostala u trajnom vlasništvu kupca. Što se tiče kuća koje su pripadale Levijevcima, pravo otkupa nije imalo vremensko ograničenje zato što Levijevci nisu imali naslijedstvo u Izraelu (Le 25:29–34).

it-2-E 122–123

Oprosna godina

Zakon o oprosnoj godini štitio je čitav narod, naravno, pod uvjetom da su ga se držali. Taj je zakon sprečavao da dođe do žalosnog stanja koje danas vidimo u mnogim zemljama – sprečavao je da se među narodom stvore dvije skupine, ekstremno bogati i ekstremno siromašni. Dobrobit svakog pojedinca utjecala je na dobrotit cijelog naroda, jer nitko nije bio siromašan ili nezaposlen zbog loše ekonomске situacije, nego su svi svojim radom i sposobnostima mogli

doprinijeti napretku čitavog društva. Jehova je blagoslovio zemlju i poučavao narod, pa su Izraelci, dokle god su bili poslušni, živjeli pod savršenom vlasti i uživali su u miru i blagostanju koje može donijeti samo prava teokracija (Iza 33:22).

1. – 7. VELJAČE

BLAGO IZ BOŽJE RIJEĆI | LEVITSKI ZAKONIK 26–27

“Kako možemo dobiti Jehovin blagoslov”

it-1-E 223 odl. 3

Strahopoštovanje

Budući da je Jehova na poseban način koristio Mojsija i razgovarao s njim, Mojsije je činio zadivljujuća djela pred čitavim narodom (Pnz 34:10, 12; Izl 19:9). Oni koji su bili vjerni Bogu pokazivali su strahopoštovanje prema Mojsiju i njegovom autoritetu. Bili su svjesni toga da Bog govori preko njega. Izraelci su trebali pokazivati strahopoštovanje i prema Jehovinom svetištu (Le 19:30; 26:2; bilješke). To je značilo da su ondje trebali štovati Jehovu onako kako je njemu po volji i ponašati se u skladu sa svim njegovim zapovijedima.

Tragajmo za duhovnim blagom

it-2-E 617

Pošasti; bolesti

Kazna za kršenje Božjeg zakona. Jehova je upozorio izraelski narod da će poslati na njih bolesti ako se ne budu držali saveza koji je sklopio s njima (Le 26:14–16, 23–25; Pnz 28:15, 21, 22). Zdravlje, bilo fizičko bilo duhovno, u cijeloj je Bibliji povezano s Božjim blagoslovom (Pnz 7:12, 15; Ps 103:1–3; Izr 3:1, 2, 7, 8; 4:21, 22; Ot 21:1–4), dok je

bolest povezana s grijehom i nesavršenošću (Izl 15:26; Pnz 28:58–61; Iza 53:4, 5; Mt 9:2–6, 12; Iv 5:14). Istina, Jehova je neke osobe odmah i izravno kaznio bolešću, naprimjer Mirjam, Uziju i Gehazija kaznio je gubom (Br 12:10; 2Lje 26:16–21; 2Kr 5:25–27). Međutim, u većini slučajeva bolesti i pošasti bile su teške posljedice grešnog načina postupanja, bilo pojedinaca bilo čitavog naroda. Oni koji su kršili Božji zakon naprosto su želi ono što su posijali – grešno tijelo trpjelo je posljedice grešnog postupanja (Ga 6:7, 8).

8. – 14. VELJAČE

BLAGO IZ BOŽJE RIJEČI | BROJEVI 1–2

“Jehova organizira svoj narod”

it-1-E 397 odl. 4

Tabor

Izraelski tabor bio je ogroman. U njemu je bilo ukupno 603 550 muškaraca sposobnih za vojsku, velik broj žena, djece, ostarjelih i nemoćnih, 22 000 Levijevaca te “mnoštvo drugih ljudi”, odnosno ne-Izraelaca (Izl 12:38, 44; Br 3:21–34, 39). Moguće je da je sve skupa u izraelskom taboru bilo preko 3 milijuna ljudi. Teško je procijeniti koliko je mjesa tabor zauzimao, o tome postoje različite pretpostavke. Kad su se Izraelci utaborili u moapskim ravninama, nasuprot Jerihonu, Biblija kaže da se njihov tabor protezao “od Bet-Ješimota pa sve do Abel-Šitima” (Br 33:49).

Tragajmo za duhovnim blagom

it-2-E 764

Popis stanovništva

Vršio se uglavnom tako što se upisivalo ime osobe te njeno porijeklo – porodica i pleme

iz kojeg potječe. Cilj popisa nije bio samo utvrditi broj stanovnika. Popisi stanovništva koji se spominju u Bibliji koristili su se za obračunavanje poreza, vojnu službu i druge svrhe, a popisi koji su uključivali i Levijevce koristili su se za vođenje računa o zadužnjima u svetištu.

15. – 21. VELJAČE

BLAGO IZ BOŽJE RIJEČI | BROJEVI 3–4

“Služba koju su vršili Levijevci”

it-2-E 683 odl. 3

Svećenik

Pod savezom Zakona. Dok su Izraelci još bili u Egiptu, onog dana kad su u desetoj nevolji poginuli svi egipatski prvorodenci, Jehova je sebi posvetio sve izraelske prvorodence (Izl 12:29; Br 3:13). Tako su svi prvorodenci pripali Jehovi, a on je odredio da budu izdvojeni za posebnu službu. Bog je mogao sve prvorodence u izraelskom narodu imenovati za svećenike i zadužiti ih da se brinu za svetište. No odlučio je za tu posebnu službu izdvojiti muškarce iz Levijevog plemena. Zato je odredio da se svi prvorodenci iz 12 plemena (potomci Josipovih sinova Efrajima i Manašeа računali su se kao dva plemena) zamijene muškarcima iz Levijevog plemena. Zatim je bio proveden popis koji je pokazao da broj izraelskih prvorodenaca od jednog mjeseca naviše premašuje broj levita za 273 osobe. Bog je stoga rekao da se za otkupninu 273 izraelska prvorodenca isplati 5 šekela po osobi te da se taj novac da Aronu i njegovim sinovima (Br 3:11–16, 40–51). Jehova je neposredno prije toga Arona i njegove potomke, koji su također bili iz Levijevog plemena, postavio za svećenike u Izraelu (Br 1:1; 3:6–10).

it-2-E 241

Leviti

Dužnosti. Leviti su bili podijeljeni u tri skupine, odnosno porodice, koje su potekle od Levijevih sinova Geršona (Geršoma), Kehata i Merarija (Pos 46:11; 1Lje 6:1, 16). Dok je narod bio u pustinji, svaka od tih porodica dobila je svoje mjesto u blizini svetog šatora. Aron i njegovi potomci, koji su pripadali Kehatovcima, bili su utaboreni ispred svetog šatora, s njegove istočne strane. Ostale porodice Kehatovaca bile su utaborene s južne strane šatora, Geršonovci su bili utaboreni sa zapadne strane, a Merarievci sa sjeverne (Br 3:23, 29, 35, 38). Leviti su bili zaduženi za postavljanje, rastavljanje i nošenje svetog šatora. Kad je narod kretao na put, Aron i njegovi sinovi trebali su skinuti zavjesu koja je dijelila Svetinju od Svetinje nad svetnjama te prekriti kovčeg saveza, žrtvenike i druge predmete i pribor koji su pripadali svetištu. Te predmete koji su se nalazili u šatoru nosili su Kehatovci. Geršonovci su nosili šatorska platna i pokrove, dvorišne i druge zastore te šatorsku užad (vjerojatno užad samog svetog šatora). Merarievci su nosili zidne okvire šatora, stupove i postolja te šatorske klinove i užad (vjerojatno užad dvorišnih zastora) (Br 1:50, 51; 3:25, 26, 30, 31, 36, 37; 4:4-33; 7:5-9).

it-2-E 241

Leviti

U Mojsijevo vrijeme leviti su svoje dužnosti u punom smislu preuzimali u dobi od 30 godina, primjerice tek tada su mogli nositi stvari i predmete koji su pripadali svetištu (Br 4:46-49). Određene zadatke mogli su izvršavati nakon što bi napunili 25 godina, ali izgleda da to nisu bili teški fizički poslovi kao što je bilo nošenje dijelova svetog šatora (Br 8:24). U vrijeme kralja Davida

propisana dob spustila se na navršenih 20 godina. David je objasnio da leviti više neće trebati nositi sveti šator jer će biti zamijenjen hramom. Kad bi navršili 50 godina, leviti su istupali iz redova onih koji su služili kod šatora (Br 8:25, 26; 1Lje 23:24-26). Leviti su trebali dobro poznavati Zakon, jer su često čitali iz njega pred narodom i poučavali su narod njegovim uredbama (1Lje 15:27; 2Lje 5:12; 17:7-9; Ne 8:7-9).

22. – 28. VELJAČE

BLAGO IZ BOŽJE RIJEČI | BROJEVI 5-6

“Kako se možeš ugledati na nazireje?”

it-2-E 477

Nazireji

Nazireji su morali poštovati tri osnovne zbrane: (1) nisu smjeli piti nikakvo opojno piće, nisu smjeli jesti grožđe, ni nezrelo, ni svježe, ni suho, te nisu smjeli piti nikakvo piće napravljeno od grožđa, bilo da je riječ o svježem ili fermentiranom soku ili pak o vinskiom octu; (2) nisu se smjeli šišati, (3) nisu smjeli doticati mrtvaca, pa čak ni ako bi im umrli otac, majka, brat ili sestra (Br 6:1-7).

Poseban zavjet. Onaj tko bi dao taj poseban zavjet, trebao je “živjeti kao nazirej [što znači: “izdvojen; posvećen; predan”] pred Jehovom”. Dakle, nazirejski su zavjet trebali dati zato što se žele posvetiti, predati Jehovi, a ne zato da dobiju pohvalu od ljudi zbog skromnog, asketskog načina života. Zakonska odredba je glasila: “Dokle god traje njegovo nazirejstvo, on je svet pred Jehovom” (Br 6:2, 8).

Pravila i uredbe kojih su se nazireji trebali držati bili su usko povezani sa štovanjem Jehove. Primjerice, ni veliki svećenik nije smio doticati mrtvaca, pa čak ni umrle

članove svoje obitelji, zato što je obavljao svetu službu. Osim toga, zbog važnih dužnosti koje su obavljali ni veliki svećenik ni ostali svećenici nisu smjeli piti vino ni drugo opojno piće kad bi vršili svetu službu pred Jehovom (Le 10:8–11; 21:10, 11).

Nazireji su trebali pustiti da im kosa na glavi raste jer je to bio znak da su posvećeni

za službu Jehovi. Tako su svi mogli odmah prepoznati tko je pod nazirejskim zavjetom (Br 6:5). Svi ti zahtjevi – duga kosa (što za muškarca nije prirodno), potpuno uzdržavanje od opojnih pića te čistoća i neokaljanost – trebali su podsjećati nazireje da moraju biti spremni na žrtve i odricanja te da u potpunosti trebaju biti podložni Jehovi.